

Karácsonynak éjszakáján...

Karácsonynak éjszakáján,
Jézus születése napján
örüljetelek, örvendjetelek,
a kis Jézus megszületett.

Nincs a Jézus ágyán paplan,
jaj, de fázik az ártatlan!
Takargatja édesanyja,
dirib-darab posztócskába.

A kis Jézus aranyalma,
Boldogságos Szűz az anyja,
lábaival ringáztatja,
két kezével ápolgatja.

Nincs a Jézusnak bundája,
posztóba van bepólyázva.
Elveszött a báránkjája,
miből lett volna bundája?

-Aludj, aludj, én kisdédem,
aludj, aludj, én kisdédem,
nem királyné a te dajkád,
szolgálóból lettem anyád!

Kirje-kirje kisdedecske,
betlehemi hercegöcske,
azért nekünk jót szöröztél,
a pokoltól megmentettél.

Magyar népköltés

TARTALOMJEGYZÉK

Farmer Expo, Debrecen	4
Bonyhádi Tarka Fesztivál	6
Európai Tarkamarha Tenyésztők Szövetségének XXV. Kongresszusa	7
Látogatás Bátmonostoron a Szlavikovics családnál	8
Húsmarhatenyésztés Nyőgérben	9
Szimentáli Világszövetség Elnökségi ülése - Montana (USA)	10
Hegytarka tenyésztés az EU bővítése tükrében	11
Tejelő tehének mikroelem ellátottságának felmérése	12
1. Európai Tarkamarha Tenyésztők Szövetsége	15
Szarvasmarhások Kaposváron	17
Felhívás	18

Készült a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium támogatásával

**A Magyartarka Tenyésztők Egyesülete
információs lapja**

A szerkesztőbizottság tagjai:

Dr. Holló István
Húth Balázs
Ments András
Dr. Stefler József

Főszerkesztő: Füller Imre

Szerkesztőség:

Magyartarka Tenyésztők Egyesülete
Egyesületi Iroda
7150 Bonyhád, Zrínyi út 3.
tel.: 74/451-022, fax: 74/450-022
e-mail: magyartarka@axelero.hu
web: <http://www.magyartarka.hu>

ISSN 1587-9305

Kiadó: Magyartarka Tenyésztők Egyesülete
2755 Kocsér, Kossuth u. 3.
tel.: 53/558-531
e-mail: mtarka@matavnet.hu

Felőlős kiadó: Tóth Róza
Lektor: Vadászné Varnyú Anikó
DTP: Szalai Norbert

Nyomda: Pethő & Társa Nyomda
Megjelenés: negyedévente 5.000 példányban

Harmat Ákos

TENYÉSZTÉSI AKTUALITÁSOK

Ismét eltelt egy év, újfent elérkezett az idő, hogy számot vegyünk Egyesületünket és tagjainkat érintő eseményekről, a magyartarka tenyésztés helyzetéről.

Szinte már megszokottá vált, hogy évről évre olyan változásokról, fejlesztésekről számolhatunk be, amelyekkel gyorsabbá, közvetlenebbé tehetjük a kapcsolattartást és információcserét tagjaink és az Egyesületünk között, megkönnyítve ezzel tenyésztőink munkáját. Az idei év talán legfontosabb ilyen irányú változása az volt, hogy március-április hónapokban az ország hét pontján regionális közgyűléseket tartottunk, és ezzel egy időben a rendes évi közgyűlésünk is küldöttközgyűléssé alakult, ahol már csak a régiók küldöttei vettek részt. Ez a változás elérte célját, mert míg az évi egyszeri közgyűlésen - a jelentős távolságok miatt - csak nagyon kevesen vehettek részt, a régiókba vitt eseményeken már tagjaink közel fele képet kaphatott arról, mi történt az elmúlt egy évben Egyesületünk háza táján. Fontosnak tartottuk, hogy a résztvevők a lehető legfrissebb információkat kapják az Európai Unióhoz való csatlakozásunk várható hatásairól, következményeiről. A Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztérium - ebben a kérdésben - két jól tájékozott, a brüsszeli tárgyalásokon tevékenyen is részt vevő munkatársát kértük fel, hogy tájékoztassák tagjainkat, milyen támogatásokra számíthatnak a szarvasmarha tenyésztők a jövő évtől. Nem az előadókön múltott, hogy nem sokkal később a helyzet gyökeresen megváltozott. Több fórumon elhangzott, hogy hazánk az EU-s agrártámogatások kapcsán az egyszerűsített kifizetéseket fogja alkalmazni, ami első olvasatban a szarvasmarhát - és általában a kérődzőket - tartókat kedvezőtlenebbül fogja érinteni, a tételes kifizetésekhez viszonyítva. Az év során többször is ígéretet kaptunk arra, hogy ezeket a kedvezőtlen hatásokat a mezőgazdasági kormányzat ellensúlyozni fogja, illetve finomítja a támogatás igénybe vételének feltételeit. Azonban még az év utolsó hónapjában

sem ismerjük a támogatási rendszer pontos részleteit, ami nagyban megnehezíti a gazdák jövőre vonatkozó terveinek kidolgozását. Mégis, talán a felfokozott várakozásoknak köszönhetően felbolydultak a tenyésztők, jelentősen megélénkült a tenyészállat-forgalom és kereskedelem. Az elmúlt évek érdektelensége után sorozatban érkeztek a megkeresések Irodánkba, természetesen fedező, központi lajstromszámmal ellátott tenyészbika iránt érdeklődve. A bika-előállító gazdaságokat meglepte a nagy érdeklődés, és mivel a tenyészbika előállítás hosszú folyamat, - a bikanemelő tehenek célpárosításától a tenyészbika központi lajstromszámmal való ellátásáig akár két év is eltelik - a rendelkezésre álló 24 húshasznú és 20 kettőshasznú tenyészbika hamar elkelt, és előjegyzésben már a jövő évben minősülő fiatal bikák jó részét is lefoglalták. Örömteli, hogy a még fedezőképes, de - termékenyítésre kerülő lányai miatt - az adott tenyészetben feleslegessé vált apaállatok sem kerültek selejtezésre. A nagy kereslet miatt ezeknek az állatoknak is hamar új gazdát találtak egyesületünk munkatársai.

Hasonló érdeklődés mutatkozott a nőivarú tenyészállatok iránt is. November végéig 203 húshasznú, és 199 kettőshasznú magyartarka vemhes üszőre illetve tehenre kértek származási igazolást tenyésztőink, így a 11 hónap alatt kiadott pedigrék száma már most több mint háromszorosa(!) az elmúlt évinek. Ezen felül az intervenciós telepekről értékesített vemhes üszők száma is meghaladta a félezret.

A megélénkült tenyésztői kedvre alapozva érkezettnek láttuk az időt, hogy megkíséreljünk egy vemhes üsző árverést az augusztus végén megrendezett debreceni Farmer EXPO kiállításon. Kockázatos vállalkozás volt, hiszen nem tudhattuk, hogy a viszonylag magas, kétszáz-ötvenezer forintos kikiáltási ár nem riasztja-e el a szépen felkészített, komoly genetikai értéket képviselő tenyészállatok iránt érdeklődőket. Aggodalmunk fe-

leslegesnek bizonyult, hiszen a fellevezett tizenkét üszőből négy elkelt, - együkük kétszáz-kilencvenezer forintos áron - a vásár közönségének "teltházas" érdeklődése mellett.

Az új és némiképp ünnepi hangulatú események mellett az egyesületi munka mindennapi teendői is tovább folytak. Az idén is két ciklusban, nyolc kettőshasznú tenyészbika indult el ivadékvizsgálatban. Az elmúlt évekhez hasonlóan tavasszal öt (17043 Kocséri Apafi Samurai, 17337 Kocséri Aréna Lotarry, 17338 Vásárhelyi Ákos Spiro, 17367 Ménesbirtok Ajtony Rabatt és 17045 Teveli Arthur Samurai), míg ősszel három (17336 Bonyhádi Achilles Lotarry, 17368 Kocséri Amúr Humlang és 17508 Bonyhádi Ballagó Humlang) fiatal tenyészbika indítására került sor 34 tenyészetben, átlagosan 750 adag szaporítóanyaggal. Jelentős változás azonban, hogy - az őszi ciklustól kezdődően - a jövőben a tenyészvikákat az Egyesület vásárolja meg, és azok a tulajdonában is maradnak, így remélhetőleg a későbbiekben a szaporítóanyag forgalmazásban is jobban tudjuk érvényesíteni a magyartarka-tenyésztők érdekeit.

Fontos megemlíteni, hogy egyre több kis létszámú tenyészet is bekapcsolódik az "A" módszeres teljesítményvizsgálatba, így náluk is lehetőség adódik a fiatal, új bikanemzedék tesztelésére, és egyre többen élnek a ciklusbikák fogadásának lehetőségével. A kettőshasznú tenyészbikák szaporítóanyagának forgalma mellett a húshasznú spermaforgalom évek óta csak statisztaszerepet játszik. A húshasznú állományok térhódítását kísérő fellendülő keresletnek elébe menve, az idei évben újra elindítottunk négy (16528 Kocséri Zsenge Indianer, 17076 Derecskei Astória Indianer, 17077 Derecskei Alfa Passzív és 17369 Nyőgéri Áfium Topogó) húshasznú tenyészvikát, melyek várhatóan már a jövő év őszen értékelődnek, tovább színesítve a magyar húshasznú szaporítóanyag-palettát.

Komoly eredménye a magyar tenyészbika előállításnak, hogy **16528 Zsenge** iránt nagy érdeklődés mutatkozott Dél-afrikai Köztársaság részéről. Annyira megnyerte őket a bika kiemelkedően jó izmoltsága és lábszerkezete, hogy az előzetes eredmények ismerete nélkül is vásároltak tőle szaporítóanyagot. Ez annak tudatában különösen nagy eredmény, hogy a Dél-afrikai Köztársaságban tenyésztenek a legnagyobb létszámban a világon a Szimentáli húshasznú változatát. Tavasszal ismét három (**17648 Barsil**, **17649 Romel** és **17650 Einsler**) kettőshasznú, német tenyészbikától ezer-ezer adag mélyhűtött sperma importjára került sor, amellyel az Országos Mesterséges Termékenyítő Rt. és az Egyesület által közösen üzemeltetett spermadepó került feltöltésre. A depóból kedvezményesen áron tudjuk tagjainkat ellátni az új vérvonalakból származó, nagy genetikai értéket képviselő apaállatok szaporítóanyagával, valamint ezekkel az apaállatokkal történik a bikanevelő tehenek célpárosítása is.

A négy húshasznú (**17993 Langmose Triton P**, **17994 Mindstrup Sepp P**, **17995 Lamhoj Supery P** és **17996 Lykke Sirius P**), dán import tenyészbika csak azok számára volt elérhető, akik megrendeléssel támasztották alá igényüket a forgalmazónál. Ezzel a lehetőséggel jórészt csak a bika-előállító tenyészetek éltek.

A májusi tenyészértékbecsléskor két fiatal hazai tenyészbika érte el a forgalmazhatósági küszöböt, így a **15278 Bonyhádi Színvonalas Husberg** 52% megbízhatóság mellett 115 KTI (Kettős Termelési Index)-vel, míg a **14990 Teveli Sámfa Gebe** szintén 52% megbízhatóság mellett 113 KTI-vel vált forgalmazhatóvá. A novemberi futtatásnál csak a **15669 Teveli Trió Jogos** szerepelt új résztvevőként a listán 117 KTI-vel, de a megbízhatósága egyelőre nem éri el az ötven százalékot (41%), így még várunk kell, míg újabb lányai zárnak laktációt, s kerülnek a becslésbe, amelyre legközelebb a következő, 2004 májusi értékeléskor kerülhet sor. Előzetes eredményeit tekintve rendkívül magas beltartalom tenyészértékkel rendelkezik (tejszír %: +0,25, tejfehérje %: +0,21). Azok számára, akik ismerték a bika apját (12303 Jogos Radi), ez egyáltalán nem meglepő, és

a novemberi tenyészérték rangsorban - beltartalom alapján - Triót csak az apja előzi meg.

2003-ban immár egy új bíráló segítségével 2230 elsőborjas kettőshasznú tehen küllemi bírálatára került sor, ebből 271 született ciklusbikától. Ez utóbbi szám meglepően alacsony, mivel sajnálatos módon még mindig sok tenyészetben nem tartják be az ivadékvizsgálati indítás szabályait, emellett sok ITV-s apaságú tenyészűszo kerül a gazdaságokból külföldi értékesítésre, vagy olyan tenyészetbe, ahol nem megoldható a bírálatuk, illetve termelésellenőrzésük.

A húshasznú állományok termelésellenőrzésével kapcsolatban azért előrelépésről is beszámolhatunk. Áprilisra ugyanis elkészült a hús-termelésellenőrzési szoftver, amely segítségével az év végére negyven fölé, több mint duplájára emelkedett a húsos termelésellenőrzésben részt vevő tenyészetek száma. Idén megkezdtek a húshasznú állományok küllemi bírálatait is. November végéig 375 elsőborjas tehenet bíráltunk, de mivel a húsos bírálatok az elmúlt években szüneteltek, a jövő év elején a termelésellenőrzött tenyészetekben teljes állománybírálatokra kerül sor.

Egy másik esemény miatt is felfokozott érdeklődéssel várjuk 2004 februárját, ekkor kerül sor ugyanis az első hústenyészérték számításra. A szükséges adatokat ez év októberében küldtük meg a bécsi Zucht Data intézetnek, ahol együtt végzik az osztrák, német, olasz, és remélhetőleg ezentúl a magyar hústenyészértékek becslését.

A hagyományokhoz híven az OMT Rt. és az Egyesület idén májusban is megrendezte Szombathelyen a magyartarka tenyészbikák bemutatóját, és az ehhez kapcsolódó szakmai napot. Az idei előadások elsősorban a szaporodásbiológia tárgykörét érintették, annak menedzsment- és takarmányozási problémáit megvilágítva. Ezt követően bemutatásra került a forgalmazható magyartarka tenyészbikák szinte teljes köre, valamint a legfiatalabb bikageneráció öt tagja is, amelyek ebben az időben indultak ivadékvizsgálatban. A bemutató üde színt foltja volt, hogy az Egyesület közönségdíjat hirdetett, a jelenlévők szavazatai alapján a legjobb apaállatnak a **15510 Ménesbirtok Tarka Profil** bizonyult.

Tarka megérdemelten lett az első, hiszen valóban napjaink talán legszebb, kiváló küllemmel rendelkező tenyészbikája.

Az állattenyésztési kiállításokon évről évre nagyobb létszámban tudjuk bemutatni a fajtát, külön örömeinkre szolgál, hogy egyre több magángazda is felvonultatja állatait, nemegyszer a kategóriák első helyezéseit is elhozva. A szeptemberben megrendezésre került Kaposvári Pannon Állattenyésztési Napokon Vágó Barnabás kollégánk is átesett a tűzkeresztségen, első alkalommal itt vezetett Show-bírálatot.

A nyár immár hagyományosan a bikanevelő szemlék időszaka is. Az idei évben tizenegy fejt tenyészetben 198 kettőshasznú, míg négy nem fejt tenyészetben 45 húshasznú bikanevelő tehen kijelölésére és célpárosítására került sor. A kettőshasznú tehenek átlagosan 122,6 KTI-vel, míg a húshasznú tehenek átlag 109 SV% (Súlygyarapodási Viszonyszám)-kal rendelkeztek. Életteltjesítményük alapján idén újabb hat kettőshasznú (≥ 60.000 kg tej életteltjesítmény), és nyolc húshasznú (≥ 2.000 kg választott borjú) tehen került be az Aranytorzskönyvbe, amelyek az évi küldöttközgyűlésünkön kerültek átadásra az állatok tenyésztőinek.

A bikanevelő szemlékkel párhuzamosan zajlottak a tenyésztőszervezeti jogosítvány három évenkénti megújításához szükséges OMMI felülvizsgálatok is. Ezek keretében minden évben harminc taggazdaságunkba látogat el a bizottság, amely négy fő szempont alapján (az állatok jelölése, származásellenőrzése, nyilvántartása és teljesítményvizsgálata) értékeli az Egyesület szakmai munkáját, tagjain keresztül. Az idei évben - eddig példátlan módon - a harminc tenyészetből csak kettőben, az ENAR jelölésben tárt fel javítható hibát a bizottság. Ez rendkívüli előrelépés az elmúlt évek tapasztalataihoz képest, amit ezúton is szeretnék megköszönni tagjainknak. Remélem, hogy egy év múlva hasonló eredményekről számolhatunk be, amihez a magam részéről is kívánok erőt, kitartást, és a mögöttünk állókhoz képest könnyebb, boldog új esztendőt!

Rácz Károly

KIÁLLÍTÁS KAPOSVÁRON

Szeptember végéhez, Szent Mihály napjához kötődően már VI. alkalommal került megrendezésre a Pannon Állattenyésztési Napok Kiállítás. Az állattenyésztők fontos találkozóhelyét, a bemutatkozásokat mindig nagy izgalom, öröm kíséri.

Ez alkalommal ez egy kicsit másként történt. Egyesületünk kezdeményezésére a szarvasmarha-tenyésztők összefogtak, és figyelemfelhívásként a kiállított tenyészállatok fejtáblájára feltűzték a fekete szalagot. Mire akartuk felhívni - nem csak a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium -, hanem a lakosság figyelmét? A kiállítást megelőző napokban a tejfeldolgozók a felvásárolt tej árát alacsonyabb összeggel fizették ki, és a brüsszeli tárgyalások során - információink szerint - az állattenyésztés hátrányos pozícióba került. A kiállítást dr. Németh Imre miniszter úr nyitotta meg, akihez a szarvasmarha tenyésztők nevében eljuttattunk egy levelet és néhány kérdést, amelyre a megnyitót követő konferencián megnyugtató választ kaptunk. Lapunk előző számában olvashattuk a válaszokat Mészáros Mihály MSZSZ ügyvezető igazgató úr tollából.

A kiállításon - ügyes gondolatként - a bemutatók, a show-bírálatok a fedeles lovardában kerültek megrendezésre. A résztvevők száma nagyobbak tűnt, mint az előző években. A Magyartarka Tenyésztők Egyesületét 10 tenyésztő 38 tenyészállata képviselte. Bemutatkozásunk minden alkalommal igen nagy sikert aratott. Tenyészeteink jól felkészített, gyönyörű állatokkal versenyeztek a helyezésekért. A kiállítás első napján került sor a show-bírálatra, melyet Vágó Barnabás, Egyesületünk küllemi bírálója végzett első alkalommal, többek véleménye szerint nagy szakértelemmel.

A verseny több kategóriában zajlott. A díjazott tenyészállatok a következők voltak: A *tenyésztői nagydíjat* a Nagyvázszyi Mezőgazdasági Kft. Nagyvázszy nyerte el, a 2201 katalógus számú, többször ellet Kata nevű tehénével.

Szűz üsző kategóriában:

1. helyezett: Ráczné Gyalog Stefánia szombathelyi tenyésztő, 2409 katalógus számú üszője, apja: 16601 Rumba. 2. helyezett: a Savaria Mezőgazdasági Szövetkezet Gencsapáti, 2405 katalógus számú üszője, apja: 16403 Bonyhádi Zömök Hucki. 3. helyezett: a Rádóci Agrár Kft. Egyházasrádóc, 2402 katalógus számú üszője, apja: 14427 Bonyhádi Rex Halling.

Vemhes üsző kategóriában:

1. helyezett: a Kossuth Mezőgazdasági Szövetkezet Tevel, 2301 katalógus számú üszője, apja: 14956 Stark. 2. helyezett: Ráczné Gyalog Stefánia szombathelyi tenyésztő, 2307 katalógus számú üszője, apja: 15895 Bonyhádi Vajda Spiro. 3. helyezett: a Savaria Mezőgazdasági Szövetkezet Gencsapáti, 2305 katalógus számú üszője, apja: 12985 Löncs Hodscha.

Első borjas tehén kategóriában:

1. helyezett: a Family Kft. Mesterháza, 2207 katalógus számú tehene, apja: 12988 Libegő Renner. 2. helyezett: Ráczné Gyalog Stefánia szombathelyi tenyésztő, 2211 katalógus számú tehene, apja: 15656 Horwart. 3. helyezett: a 2209 katalógus számú tehén, tenyésztő Rádóci Agrár Kft. Egyházasrádóc, tulajdonos: Kaposvári Egyetem Kísérleti és Tanüzem Kaposvár, apja: 12425 Jaj Horror.

Többször ellett tehén kategóriában:

1. helyezett: a Nagyvázszyi Mezőgazdasági Kft. Nagyvázszy, 2201 katalógus számú tehene, apja: 14989 Teveli Sepi Stralist. 2. helyezett: a Pannónia Mezőgazdasági Rt. Bonyhád, 2103 katalógus számú tehene, apja: 13762 Husberg. 3. helyezett: a Pannónia Mezőgazdasági Rt. Bonyhád, 2102 katalógus számú tehene, apja: 11237 Gebe Holb.

Nagytestű húsajtók kategóriájában

3. helyezést ért el a 3102 katalógusszámú magyartarka tehén borjával, tenyésztő: Tordasgyúrói Mezőgazdasági Termelőszövetkezet Gyúró, tulajdonos: Szabó Ferenc osztopáni tenyésztő.

A Magyartarka Tenyésztők Egyesületének különdíját kapták:

A legszebb tögyű magyartarka tehén a 2207 katalógus számú Szilaj Family Kft. Mesterháza.

A bemutatott húshasznú anyatehenéért kapta a Húshasznú Bt. Nyőgér.

Az ivadékteljesítmény vizsgálatban végzett munkájáért kapta: Kossuth Mezőgazdasági Szövetkezet Tevel.

Az OMT Rt. különdíját kapta:

A tenyésztői nagydíjas magyar apaságú 2201 katalógus számú Kata, tenyésztő Nagyvázszyi Mezőgazdasági Kft. Nagyvázszy.

A Tejtermék Tanács különdíját kapta:

A legnagyobb kettőshasznú magyartarka tenyésztet a kiváló minőségű tejtermelésért, Pannónia Mezőgazdasági Rt. Bonyhád.

A kiállítás teljes ideje alatt igen nagy volt a sürgés-forgás Egyesületünk háza táján. Nagyon sok tagunk keresett fel bennünket, megfordult nálunk szinte minden jeles személyiség, aki a kiállítást felkereste. Főtt is minden délből az ebédre való, melyhez a magyartarka húst a Nagyvázszyi Mezőgazdasági Kft. (Nagyvázszy) és a Rádóci Agrár Kft. (Egyházasrádóc) ajánlották fel. Az ebédet a Kaposvári Egyetem szakácsa, Gipsz Jakab készítette.

A három napon több fórum is megrendezésre került. Igen nagy volt az érdeklődés a húsmarha-tenyésztők fórumán, ahol a napi gondok és az EU csatlakozás került terítékre. A tejtermelők fóruma a "tejfronton" kialakult súlyos helyzetet elemezte. A Magyartarka Tenyésztők Egyesülete elnöksége a kiállítások után minden alkalommal értékelést tart, milyen volt a kiállítás, mit kellene másként tenni a jövőben. Az összegzés a legnagyobb "magyartarkás" kiállításról ennyi volt: soha rosszabbat!

Húth Balázs

70 ÉVES AZ ALSÓ-AUSZTRIAI SZARVASMARHA-TENYÉSZTÉS

Az alsó-ausztriai tenyésztőegyesület 2003. november 29-én tartotta szokásos éves közgyűlését Zwettl városában. Az idei mégis más volt, mint a korábbiak, hiszen ez évben ünnepelte a Szervezet működésének és fennállásának 70. évfordulóját. Az esemény rangját emelve az osztrák kollégák egy látványos tenyészállat bemutatót is szerveztek, amelyre a csehországi tenyésztőszervezet munkatársai mellett meghívták a Magyartarka Tenyésztők Egyesületének munkatársait is. A hazai tenyésztőket Füller Imre ügyvezető igazgató és Húth Balázs szakbizottsági tag képviselték.

Mielőtt a szombati nap zsúfolt programjáról beszámolnánk, engedjen meg a Tisztelt Olvasó egy rövid történelmi visszatekintést az országrész szarvasmarha-tenyésztési múltjára.

Az alsó-ausztriai szarvasmarhatenyésztő szövetség 1933-ban alakult számos fajtaegyesület egyesítésével, amelyek közül Ausztria adottságait és a szarvasmarha állomány fajtaösszetételét figyelembe véve a hegyitarka- és a borzderes tenyésztő szövetség volt a legjelentősebb. Érdekességgéppen az 1936-os kontrollévben a termelésellenőrzött tehénállomány 2325 kg tejet termelt 3,99 % tejszírtartalom mellett. A céltudatos tenyésztőmunka eredményeként ez napjainkra elérte a 6408 kg-ot. A tenyész cél természetesen akkoriban is a tej- és a hústermelő képesség fokozása, a küllemi tulajdonságok közül pedig - alkalmazkodva a domborzati viszonyokhoz - a korrekt, feszes lábszerkezet és a jó szervezeti szilárdság szerepelt a javítandók között. 1952-ben indították el a TBC eleni mentesítési programot.

A genetikai előrehaladás szempontjából fordulóponthoz jelentett az 1968-as esztendő, amikortól széles körben alkalmazták a mesterséges termékenyítést. Ez a tény szükségessé tette az akkori kor követelményeihez igazodó ivadékvizsgálat kidolgozását, amely alapját a régió 66000 termelésellenőrzött tehene adta. A jól szervezett tenyésztőmunka eredmé-

nyeként rohamosan gyarapodott a tenyésztőszövetség taglétszáma, 1983-86 között alakították ki a jelenleg is működő árverési csarnokot és kiállítóteret. A Szövetség és a hozzá kapcsolódó mesterséges termékenyítő állomás központja egyébként Wieselburgban található, ahol Ausztria legkiválóbb tenyész bikáit tartják. Egyesületünk is rendszeresen vásárol a hazai bikanevelő tehenek célpárosítására a csúcsgenetikát képviselő apaállatok termékenyítő anyagából, amelyek közül a múlt évben a Bonsai és a Rumba nevű tenyész bikák spermája került be Magyarországra. Ennyi kitérő után, néhány gondolat erejéig érdemes visszanyarodni a szombati nap történéseihez.

A küldöttgyűlés lebonyolítása, ünnepélyessége nem különbözik a hasonló hazai rendezvényektől. Számunkra is meglepő volt ugyanakkor, hogy a szakminisztérium és az agrárkamara képviselői milyen nagy számban tisztelték meg a tenyésztőket jelenlétükkel, akik állták és korrektül megválasztották a gazdák sokszor kemény, határozott kérdéseit. A rendezvény részét képezte a legkiválóbb tenyésztők munkájának az elismerése is, amely nálunk az elitörzskönyvek átadásának felel meg.

A több órás, feszített munka után mindenki kíváncsian várta a délutánra meghirdetett tenyészállat show-bírálatot és

ivadékcsoport bemutatót, amelyre főbírónak Josef Tischler Urat a landshuti intézet igazgatóját és Füller Imre Urat a Magyartarka Tenyésztők Egyesületének ügyvezető igazgatóját kérték fel. Az összesen 43 tenyészállat előkészítése és felvezetése a már régről megszokott színvonalon történt, külön kategóriában az elsőborjas, a kétszer ellett és a három, vagy többször ellett tehenek. A kiállítás fénypontjaként, az osztrák hegyitarka tenyésztés magas színvonalát tükrözte, a Dionis és a Storn nevű tenyész bikák ivadékcsoport bemutatója. A felvezetett egyedek egytől egyig a modern kettőshasznosítású tenyész célt reprezentáltak, vagyis egyesítették magukban a magas szintű tejtermelést, a kiváló húsformákat és fitness tulajdonságokat. A korszerű kombinált tenyész cél leginkább a Dionis nevű bikában testesül meg, hiszen a tejtenyészértéke 126, a hústenyészértéke 118 és a fitness tenyészértéke 107.

Annak ellenére, hogy az osztrák tenyésztő kollégákkal már-már napi munkakapcsolatban állunk és ennek keretében számtalanszor volt alkalmunk megismerkedni nyugati szomszédunk magas szintű szarvasmarha-tenyésztési kultúrájával, vendéglátóink mindig tudnak valami újat, valami emlékeztetést nyújtani számunkra. Nem történt ez másképp Zwettlben sem! Gratulálunk!

Vágó Barnabás

BÓNÁCZ JÁNOS, CEGLÉD

A 2003-as év utolsó számában egy olyan tenyésztőnket szeretném bemutatni Önöknek, akinek nincs generációkra visszanyúló kapcsolata a szarvasmarhatenyésztéssel, szorosabban a magyartarka fajtával. Bónác János azért került egyesületünk lapjába, mert rövid idő alatt bizonyította tenyésztői tehetségét. 18 évet dolgozott a ceglédi Termelő Szövetkezetben, amely már jó alapot adott a szarvasmarhatartáshoz, de valójában az elmúlt négy-öt évben magángazdaként szerzett kellő tapasztalatot, és saját bőrén tapasztalata meg az ágazat nehézségeit is. A tsz-ben 13 éven át volt a Holstein-fríz telep vezetője. Édesapja is ott dolgozott juhásként. Háztáji gazdaságukban nem volt marha, csak sertés és baromfi.

1996-ban otthagyta a telepet és vállalkozásba fogott. Vásárolt két üzletet és azt üzemeltette. Az egyik ezek közül a kocsm volt, ahol ő volt a csapos.

1998-ban újra szarvasmarhával szeretett volna foglalkozni, ezért borjakat vásárolt.

Felnevelte és vemhesítette azokat és vemhes üszöket tenyésztett a háztáji gazdaságnak. A 2000-es év újból fordulatot hozott. A piac szűkült, az üszök iránti érdeklődés lanyhult, ezért tehéntartásra állt át. Vásárolt 24 magyartarka tehenet Hajdúböszörményből. Ezzel indult tehenésze, amelyben jelenleg 40 tehen található. A termékenyítés, élő bikával folyik, amelyet egy derecskei tenyésztésű bikával végeztek. Az idei borjakat 260 kg átlagsúllyal értékesítette vegyes ivarban.

A takarmányozást igyekszik saját előállításra beállítani. Ehhez rendelkezik 50 ha szántóval, ahol ebben az évben kukoricát napraforgót, tavaszi árpát és cirkot termesztett. Rendelkezik 25 ha legelővel, amely az év kis részében kiszolgálja az állatokat. Ennek megfelelő karbantartásával igyekszik egyre jobban kihasználni a legeltetés adta lehetőségeket. Takarmány-kiegészítésként kukoricaszárakat kaptak az állatok. Alkalmi vételként konzervgyári csuhét vett és tarlóról szalmát. Abrakot egyáltalán nem etet.

Ez a mennyiség lehetőséget ad az eladásra is, ezért várja az esetleges vevőket.

A géppark kialakításakor arra törekedett, hogy minden munkafolyamatot saját géppel végezhesen. Két traktora van: egy T-16m típusú és egy MTZ-82. Az MTZ-hez minden munkagépe megvan. A betakarítást bér munkában végezteti.

A tartási rendszer az ősöktől maradt rá. Az állatok juhodályban és a hozzá kapcsolódó nagy karámban vannak. Az istálló mélyalmos, a karám pihenődombos rendszerű. Zord időjárás esetén az állatok bemennek a fedél alá, egyébként a karámban tartózkodnak. Belül helyezték el a vályút a tömegtakarmányok számára. A szálast rácsba kapják.

Elkülönítés csak az egy időszakban ellő teheneknél van. Ezeket a többitől elzárva csoportosan tartják (5-10 egyed).

Az egészségi állapot fenntartásához csak ritkán vesz igénybe állatorvosi segítséget, hogy ezzel is csökkentse kiadásait. A vakcinázások mellett a vemhességi vizsgálatot és a fülszámozást végezteti orvossal, vagy, amikor ellési probléma adódik. A gazda törekszik az 50-es tehénlétszám elérésére.

Reméli, hogy az uniós és a nemzeti támogatásokkal lesz annyi bevétele, mint-

ha egy adott munkahelyen alkalmazottként dolgozna. Emellett természetesen a család többi tagjának van munkahelye. Úgy látja, nem támogatásokra van szükség, hanem

versenyképes piaci árakra. Ha a jelenlegi felvásárlási árak 20-30%-kal emelkednének, és a fizetés biztos lenne jövő év május elsejétől, akkor a gazdák nem szorulanának támogatásra. Ő, az előző években csak gépvásárlási támogatást vett igénybe.

Ha úgy látja, hogy a bikahizlalással plusz jövedelemre tehet szert, beruházna egy bikahizláló istálló építésébe és az sem kizárt, hogy a tenyészűsző előállításra is visszaállna. Ehhez nyújt segítséget az idén elkezdett hústermelés-ellenőrzés is, amit egyesületünk végez. Ezáltal az utódok származása ismertté válik, megkönnyítve a tenyésztést. Nem titkolt cél az sem, hogy a tenyészállat-piacon pedigével rendelkező egyedekkel jelenjen meg. Az egyesület nevében sok sikert kívánunk Bónác Jánosnak, és természetesen igyekszünk minden segítséget megadni ahhoz, hogy elképzeléseit megvalósítsa. Eddigi tevékenysége, eredményei jó alapot biztosíthatnak nehezebb helyzetekben is a talpon maradáshoz.

Csáki Ferenc

BÉKE AGRÁRSZÖVETKEZET, HAJDÚBÖSZÖRMÉNY

A hajdúböszörményi Béke Agrárszövetkezet 1955-ben alakult. Többszöri egyesüléssel folyamatosan fejlődött és érte el a mai állapotát. Jelenleg 8200 ha földterületet integrál. Nagy létszámú, jó színvonalú állattenyésztése van. 6000 db-os szarvasmarha tenyésztése, évi 20000 db hízó kibocsátású sertésenyésztése, 4200 db anyajuh állomány és a szaporulata, évi 1800 t pecsenye pulyka előállítás, 135 ha fél-intenzív halastó jelenti az állattenyésztését. Az állati termék előállításán túl tenyészállat neveléssel is foglalkoznak. A szarvasmarha, sertés, juh, hal fajokban törzstenyésztete van.

A szarvasmarha-tenyésztés a gazdálkodás egyik fontos pillére. Természeti és éghajlati adottsága erre alkalmas. Jelenleg 16,1 millió liter éves kvótával rendelkeznek, és évente 8400-8500 t marhahúst értékesítenek.

Az állomány fajta szerinti megoszlása: 5500 db holstein-fríz és 500 db magyar-tarka: vegyes korú és hasznosítású.

A magyartarka fajta tenyésztése a tenyésztési főkönyv adatai szerint 1960-ban kezdődött.

1972-ben "Törzstenyésztet jelölt", 1975. január 1-től "Törzstenyésztet" megnevezéssel rendelkezik a szövetkezet. A tenyésztet a legnagyobb létszámot 1985-ben érte el, akkor 1680 db volt, melyből 580 db a tehén.

A tenyésztési célkitűzés mindig a tejtermelés és a hústermelés volt. 1982-től a fajtán belül elindult a két típus szétválasztása. Fontos tenyésztési célkitűzés volt a gépi fejhetőség és a szaporaság.

305 napos laktációs termelés adatai:

1960-1965. évek átlaga:

2557,8 kg tej, 3,89 % zsír

1998-2002. évek átlaga:

5016,0 kg tej, 4,08% zsír, 3,68% fehérje
Néhány kiemelkedő teljesítményű tehén adatai:

Legmagasabb 305 napos laktációs termelésű tehén:

7230 Szegfű 9338 kg tej, 4,14 % zsír, 3,43 % fehérje

Legtöbb szaporulattal rendelkező tehén:

1634 Hódos

Született: 1975. 04.11.

Selejteztve: 1993. 04.01.

Ellések száma: 14

Élő szaporulat: 16

Tenyészbika előállítás is van a tenyésztükben, általában 50-60 bikanevelő tehenet tartottak, jelenleg 23-25 db van. Mesterséges állomásokra és köztenyésztésbe kerültek a bikák. Az elmúlt három évtizedben 300 db-nál több tenyészbikát értékesítettek.

Saját tenyésztésű, jó teljesítményű tenyészbika volt: 5802 Jónás.

Jelenleg élő, jó teljesítményű tenyészbika: 14380 Böszörményi Pác Hut.

Az évtizedek során nagy feladat volt, és nehezítette a tenyésztői munkát, hogy az állategészségügyi előírásoknak megfelelően az állomány. A 60-as években a tébécé- és a brucella mentesítés volt a legfontosabb feladat. Ragadós száj- és körömfájás két alkalommal is veszélyeztette a tenyésztetet. Az utóbbi években a vírusos megbetegedések okozták a gondokat. Jelenleg tart az IBR mentesítési program végrehajtása.

Tenyésztési és termelési eredményeket különböző kiállításokon és rendezvényeken mutatják meg.

1980-tól vesznek részt az OMÉK rendezvényein, tejtermelési versenyeken, kiállításokon (Alföldi Állattenyésztési Napok, Farmer Expo). Az évtizedek során összegyűjtött di-

jak jelzik a szakmai és társadalmi szervezetek elismerését

A sok díj közül legbüszkébbek az 1996-os OMÉK Nagydíjra.

A földművelésügyi miniszter ezzel ismerte el a szövetkezet színvonalas tenyésztői munkáját

(szarvasmarha, sertés, juh, hal fajokban). Színvonalas tenyésztői munka csak jól képzett és állatszerető dolgozókkal érhető el. Az évtizedek során a szakmai és technológiai ismeretek gyarapítása, korszerűsítése egyik feltétele volt az elért eredményeknek.

A magyartarka fajta évszázados története bizonyítja, hogy különböző társadalmi, közgazdasági környezetben sokszor viszontagságos körülmények között is megállta a helyét.

Bízom benne, hogy az uniós csatlakozás után is szükség lesz rá.

Simai Szabolcs

Biológiai Alapok az Állattenyésztésben

December 2-án 12. alkalommal került megrendezésre a "Biológiai Alapok az Állattenyésztésben" című konferencia, a már hagyományosan december elején tartott - a naptári évet lezáró - országos szakember-találkozó a Héli Hotel konferenciatermében. A szervezők - Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet, a Magyar Állattenyésztők Szövetségének közreműködésével - a konferencia témaként "Állattenyésztésünk az Európai Unióhoz történő csatlakozás kapujában" aktuális kérdéskört jelölték meg.

Szakítva a korábbi évek gyakorlatával, a délelőtti plenáris ülést a délután folyamán nem külön-külön vett faji szekció-ülések követték, hanem tekintettel a téma aktualitására, sürgösségére és a megjelentek érdeklődésére, délután a plenáris ülés folytatódott. A jelenlévő közel 300 érdeklődő egy átfogó és több aspektusból megközelített képet kaphatott hazánk közvetlenül a csatlakozás előtti és utáni várható állapotáról.

A nyitóelőadást állattenyésztésünk elmúlt 10 évének rövid összefoglalásával kezdte dr. Neszmélyi Károly, az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet (OMMI) főigazgatója a 10 évvel ezelőtt megjelent állattenyésztési törvény kapcsán. Előadásának bevezetésében a törvény megszületésének indokait, illetve a tenyésztés és tenyésztésszervezés szerkezeti átalakulására tett hatásait emelte ki. Hangsúlyozta, hogy az OMMI Állattenyésztési és Takarmányozási Igazgatóságának egyik legfőbb feladata a társadalmi szervek (egyesületek, szövetségek) által kidolgozott fajra, fajtacsoportha, fajtára vonatkozó tenyésztési programok betartásának felügyelete, ellenőrzése. A kivetített táblázatokból egyértelműen kitűnt, hogy az állattenyésztési törvény működésében az elmúlt 10 évben a céltudatosan végzett tenyésztési illetve tenyésztésszervezési munka meghozta a gyümölcsét:

- az elismert állatfajták száma szinte minden faj terén növekedett 1995 óta,

- a tenyésztő szervezeteknél törzskönyvezett állományok aránya növekedett,
- a szarvasmarha létszám folyamatos csökkenése mellett az egy tehénre jutó termelt tej mennyisége szintén növekedett.

A jelenlévőket talán leginkább foglalkoztató kérdéskörrel, a jövő évi hazai, illetve Európai Unió támogatásokról Dr. Benedek Fülöp, az Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium közigazgatási államtitkára tartott előadást. Mivel a konferencia napján is folytak még a 2004-es év költségvetési vitái a Parlamentben, ezért az előadásban elhangzott sárokszámokat ennek hangsúlyozásával ismertette. A 2004-es évben a magyar mezőgazdaság mintegy 290 milliárd forint támogatási alappal számolhat. Ebből az összegből kerülnek kifizetésre a 2003-as év áthúzódó tételei is. A közvetlen támogatások forrását nagyobb részben a magyar állam által biztosított alapok, kisebb részben brüsszeli kifizetések képezik. Ez mintegy 167 milliárd forintot jelent, amelyből az EU 76 milliárd forint összegű kifizetést biztosít. A 167 milliárd forint feletti összeget egyfelől bel- és külpici támogatások, másfelől pedig a SAPARD és egyéb nemzeti agrár- és vidékfejlesztési programok EU-s társfinanszírozású támogatásainak összessége adja ki. Ezen támogatásokat úgynevezett földalapú támogatások alapján lehet igényelni. Ennek összege kb. 17.000,- Ft/hektár. Kb. 4,4 millió hektárra tehető az a mezőgazdasági terület, amely után az EU-s támogatás igényelhető. A támogatások felvételéhez igen sok adminisztratív kötelezettség áll előttünk, de örömdetes hír, hogy a gazdák kb. 94%-a már regisztráltatta magát a falugazdászokon keresztül az ügyfélregiszterben, ami alapvető feltétele bármilyen EU-s támogatás megigénylésének. Összefoglalásképpen az államtitkár úr megállapította, hogy a gazdák, illetve gazdálkodó szervezetek több mint kétharmada valamilyen szinten felkészült a csatlakozásra, de egyharmada sajnos nem tett eleget a

csatlakozásból adódó igen szigorú kívánalmak előzetes feltételeinek.

Dr. Vajda László, az FVM EU integrációs főcsoportfőnök "Hogyan látszik Magyarország csatlakozása és az állattenyésztés perspektívája Brüsszelből?" címmel tartotta meg előadását. Tájékoztatójában kiemelte, hogy a közösségi agrárpolitika (KAP) jelen pillanatban is változás alatt áll, amelyből adódóan a csatlakozni kívánó országoknak még nehezebb a dolga, hiszen egy változó feltételrendszerhez kell igazodni. Ilyen például, hogy megváltoztak a támogatási célok, valamint a közvetlen támogatások rendje is. Ez azt jelenti, hogy a támogatásoknál a "szétválasztás rendje" érvényesül, azaz régióként különbségek alakulhatnak ki. Benedek Fülöp államtitkár úr előadásában arról is szólt, hogy a támogatások alapját a földalapú támogatások fogják képezni, amelyek igénybevételenek alapját a földek jó mezőgazdasági gyakorlat szerinti megművelése teszi, figyelembe véve a környezetvédelmi illetve egyéb feltételeket.

Ernst Zimmerl úr, az Osztrák Köztársaság Nagykövetségének mezőgazdasági attaséja az "Unió tagság tapasztalatai osztrák szemmel" magyar nyelven tartotta meg előadását. Röviden bemutatta, hogy milyen hatással volt a csatlakozás Ausztriára, és az óta milyen változások zajlottak le hazájában a mezőgazdasági termelés, főként az állattenyésztés területén, hangsúlyozva az ökológiai fejlődés fontosságát. Mind a mezőgazdasági termelés, mind az élelmiszerpiac igen jelentős változáson ment keresztül a csatlakozás után. Az állatállomány Ausztriában is csökkent (a szarvasmarha jelentősebben, a sertés kisebb mértékben) az első években, de azóta ez a tendencia megállt és az állatlétszám egy adott szinten van. Csökkentek a felvásárlási árak is, de már azokra is igazak az állatlétszámoknál elmondottak. A belépés után országukban is megnőtt a mezőgazdasági termékek importja, de ezt - főleg szlovén és orosz exporttal - le tudták vezetni.

"Az Integrált Igazgatási és Ellenőrzési Rendszer bevezetése Magyarországon" címmel tartotta meg előadását Dr. Szőke Miklós a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) megbízott elnöke. Bemutatta az újonnan alakult Hivatal - amely mint kifizető ügynökség működik Magyarországon - megalakulásának előzményeit, jogi alapját. A 81/2003 (VI.7.) Kormány rendelet nyomán működik az intézmény, amely lényegében nem más, mint az Agrárintervenció Központ és a Sapard Hivatal jogutódja. A MVH feladatai közé tartozik a központi szervezet kialakítása, az állomány felvétele, képzése, a területi (megyei) hálózat kialakítása, az informatikai rendszerek kialakítása, az eljárások kidolgozása, az ügyfélregiszter felállítása és az egyéb jogszabályi háttér megteremtése. Mindezekhez a feladatokhoz négy olyan széles számítástechnikai adatbázisra tud támaszkodni, mint:

- a gazdálkodókat magába foglaló ügyfél- vagy gazdaregiszter,
- a termőföldeket tartalmazó Mezőgazdasági Parcella-azonosító Rendszer (MePar),
- az állatnyilvántartást végző Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszer (ENAR),
- az előadás címében is említett Integrált Igazgatási és Ellenőrzési Rendszer, az IIER.

A források, amelyekre a Kifizető Ügynökség támaszkodik, a következők:

- Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap (EMOGA),
- Halászati Orientációs Pénzügyi Eszköz (HOPE),

- SAPARD,
- hazai költségvetés.

A támogatási jogcímek 6 csoportba sorolhatók:

- Agrár- és vidékfejlesztési Operatív Program (AVOP): ide tartoznak többek között a versenyképes alapanyag-termelést megalapozó támogatások, az élelmiszer-feldolgozás modernizálását segítő valamint a vidéki térség fejlesztésére irányuló támogatások,
- Nemzeti Vidékfejlesztési Terv (NVT): terület alapú támogatások, például az agrár-környezetgazdálkodási, környezetvédelmi, állatjóléti és higiéniai, erdősítési, korai nyugdíjazási támogatások, valamint a szerkezetátalakítás alatt álló, félig önálló gazdaságok támogatása és termelői csoportok létrehozásának és működtetésének támogatása,
- közvetlen támogatások,
- bel- és külpiaci támogatások, intervenció,
- SAPARD,
- egyéb hazai támogatások.

"A vidékfejlesztés és az állattenyésztés lehetőségei" címmel tartotta meg előadását Simon József úr, az FVM helyettes államtitkára. Kiemelte az állattenyésztéssel kapcsolatban azokat a beruházásokat, amelyek a környezetvédelmi, állatjóléti, élelmiszerbiztonsági EU-s feltételek megteremtését szolgálják. Ezek támogatására a SAPARD program nyújt segítséget. A pályázat útján megszerzhető támogatások megszerzésének alapvető feltétele, hogy a pályázók megtanulják a megfelelő (EU-s) színvonalú pályázatok elkészítését. Az elvárt szinten elkészített pályázatok nélkül minimális az esély,

hogy a rendelkezésre álló pénzügyi kereteket teljes mértékben ki tudjuk használni.

Dr. Balásházy László, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium főosztályvezető-helyettese az állattartó telepek vízvédelmi követelményeiről tartotta meg előadását. Mondandója első felében összefoglalta azokat a jogszabályokat, amelyek egy állattartó telep létesítésénél illetve üzemeltetésénél vízügyi, vízvédelmi szempontból behatárolják a termelést. Ezen kormányrendeletek:

- az ivóvízbázisok,
- a felszín alatti vizek,
- a mezőgazdasági nitrátkibocsátás,
- az integrált védelem és
- a felszíni vizek védelmének szabályait foglalják össze.

Az állati termék előállítás szempontjából kiemelt fontosságú a 49/2001 (IV.3.) Kormány rendelet, amely a vizek nitrátosodásának megelőzését hivatott megelőzni. A rendelet melléklete azon magyarországi települések listája, amelyek nitrátrézkény területen fekszenek. Így ezeken a területeken fokozott figyelemre, adatszolgáltatásra, összefoglalva "jó mezőgazdasági gyakorlatra" van szükség.

Az előadásokat követően a jelenlévő szakembereknek lehetősége nyílt kérdéseket intézni az előadókhoz. A hozzászólók választ vártak arra, hogy bizonyos területeken miért szigorúbb a magyar feltételrendszer, mint amit az EU tagországokban tapasztaltak.

A konferencia szakember találkozóval zárult, ahol a jelenlévők kötetlenül vitathatták meg az őket is érintő problémákat.

KIEMELT PÁRTOLÓ TAGJAINK

ALLTECH HUNGARY Kft.

1107 Budapest, Szállás u. 5.

HUNLAND TRADE Kft.

2347 Bugyi, Ráda pusztá

SANO MAGYARORSZÁGI Kft.

8000 Székesfehérvár, Gugásvölgyi u. 15.

TAURINA-KANIZSA Kft.

8800 Nagykanizsa, Szent Flórián tér 18.

ZALAHÚS Rt.

8900 Zalaegerszeg, Balatoni u. 5-7.

PÁRTOLÓ TAGJAINK

BENTLEY Magyarország Kft.

2040 Budaörs, Puskás Tivadar u. 4.

BOVIMARKET Kft.

1033 Budapest, Vörösvári u. 97.

DÉLI-FARM Kft.

6712 Szeged, Kettőshatári u. 6.

Dr. Mézes Miklós - Kapás Sándor - Szócs Zoltán

TEJELŐ TEHENEK KAROTIN ÉS A-VITAMIN ELLÁTÁSA, VALAMINT AZOK HATÉKONYSÁGÁT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK

A tejelő tehének tejtermelését és szaporodásbiológiai folyamatait az energia- és fehérje ellátottság mellett számos biológiailag aktív vegyület (pl. vitaminok), valamint egyes mikro-elemek és az azok között fennálló interakciók is befolyásolják. Ezeknek, a sokszor még nem minden részletében feltárt interakcióknak a hátterében az áll, hogy egyrészt majdnem minden takarmánnyal bevitt anyagnak át kell haladnia a bendőn mielőtt a vékonybélből felszívódna, másrészt pedig a felszívódást követően biológiailag aktív formában el kell jutniuk, az azokat igénylő szövetekhez, illetve a szervezetben rövidebb-hosszabb ideig raktározódniuk is kell. Ez utóbbi szempontnak az a jelentősége, hogy a szervezet az adott anyaggal való ellátottság rövidebb-hosszabb idejű zavarait, hiányát kompenzálhassa, illetve a termeléssel és a szaporodással összefüggő folyamatait hatékonyan fenntarthassa. Ezek a tények hangsúlyozottan igazak a karotin, illetve azzal szoros összefüggésben, az A-vitamin ellátásra. A karotin- és az A-vitamin ellátottság tekintetében a tejelő teheneknél a gyakorlatban alkalmazott takarmányozás során hiányos, illetve részlegesen hiányos időszakok gyakran előfordulnak. Ennek elsődleges oka a napi adag összeállítása során felhasznált alapanyagok karotin tartalmának a takarmányozási táblázatokban megadott értékektől való sokszor jelentős eltérése, vagy a kiegészítőként alkalmazott készítmények inhomogén keverése. Fontos emellett kiemelni a - szárazon-állás alatt alkalmazott takarmányozás jellegéből adódó - hiányos ellátási időszakot is, amelynek hatása a vészérum karotin tartalmára még az előkészítés során megfelelő karotin kiegészítés mellett is jelentkezik (1. táblázat).

A takarmányokkal illetve a takarmány kiegészítőkkel biztosított karotinnak, mint arra korábban már utaltunk, biológiailag aktív formában el kell érnie a vékonybél megfelelő szakaszát. Ennek

Csoport	Takarmányadag karotin tartalma (mg/kg sz.a.)	Vészérum karotin tartalma (μmol/l)
Szárazonálló	8,5 - 11, 2	1,65 - 2, 68
Előkészítő	16,7 - 20,2	1,13 - 1,85
Fogadó	20,5 - 33,6	1,95 - 2,23
Laktáció csúcsán	20,5 - 38,7	3,66 - 4,65

1. táblázat Karotin ellátottság és a vérplazma karotin tartalma nagy tejtermelésű teheneknél

Csoport	Takarmányadag karotin tartalma (mg/kg sz.a.)		Vészérum karotin tartalma (μmol/l)	
	Hagyományos	Védett	Hagyományos	Védett
	karotin kiegészítő		karotin kiegészítő	
Élettani bendő pH	22,5	20,1	3,72	4,25
Szubklinikai acidózis	22,5	20,1	2,64	3,67

2. táblázat A vészérum karotin tartalmának alakulása eltérő karotin források alkalmazása illetve szubklinikai bendő acidózis esetén

viszont akadály lehet a bendő élettani- lag még elfogadható pH értékének változást meghaladó csökkenése, vagyis a bendő acidózis. Nagy tejtermelésű tehének takarmányozása során a szükségletnek megfelelő energia-, és részben fehérje mennyisége csak nagy mennyiségű abrak etetésével biztosítható. A szárazanyag felvétel korlátait figyelembe véve a nagy mennyiségű abrak miatt csökken a szálatakarmányok aránya, amely viszont a nyáltermelés csökkenéséhez vezet. A nyállal a bendőbe jutó nátrium-hidrogén-karbonát jelenti viszont a bendő fő puffer kapacitását a fermentáció során képződő savas kémhatású anyagok semlegesítésére. Ennek hiányában tehát a bendő pH értéke csökken, illetve folyamatosan alacsony, amelynek eredményeképpen a karotin egy része biológiailag kevésbé hatékony vegyületekké alakul. A karotin átalakulás mértéke két módon csökkenthető, egyrészt a bendő pH értékének - a gyakorlatban csak rövid ideig ható és sokszor

nehezen kivitelezhető - növelésével, illetve olyan, igaz, költségesebb karotin készítmények alkalmazásával, amelyekben a karotin a savas kémhatású közeg kedvezőtlen hatása ellen védőburokkal van ellátva (2. táblázat).

A felszívódott karotin a tejelő tehen szervezetében két módon fejt ki hatását. Egyrészt közvetlenül hat a petefészkek működésére kizárólag b-karotin formában, másrészt, pedig A-vitaminná alakulva védi a hámeredetű szöveteket, illetve segíti azok regenerálódását. Az A-vitamin a szervezetben - elsősorban a májban - raktározódik ugyan, de hosszabb ideig fennálló hiányos ellátás esetén hiányállapot is kialakulhat. A hiányt viszont gyakorlati körülmények között nem csupán az A-vitamin, de a karotin ellátás zavara is okozhatja. Ilyen esetekben a takarmányokkal bevitt karotin zöme nem karotinként hasznosul, hanem a felszívódást követően gyorsan A-vitaminná alakul. Ennek eredménye karotin hiány lesz, illetve még megfelelő karotin

ellátás mellett is karotin hiányként diagnosztizálja azt az ellenőrző laboratórium. Ez a probléma csak olyan módon orvosolható, ha a karotin ellátottság mellett az állatok A-vitamin igénye is teljes mértékben kielégítésre kerül. A karotinhoz hasonlóan azonban a takarmányok A-vitamin kiegészítése önmagában nem jelent feltétlen garanciát a szövetek megfelelő A-vitamin ellátottsága tekintetében is. A bendőfolyadék kémhatásának csökkenése önmagában ugyan a karotinnál lényegesen kevésbé csökkenti az A-vitamin biológiai hatékonyságát, de annak szervezetben belüli transzportjában kiemelt szerepe van a cinknek. Az A-vitamin, a karotinnal ellentétben, ugyanis csak egy specifikus transzport fehérjéhez kötött formában képes eljutni a szövetekhez. Ennek a transzport fehérjének a szintéziséhez más tényezők mellett, cink jelenléte is szükség van. A cink ellátottság tehát közvetett módon befolyásolja az A-vitamin transzportot és ezzel a szövetek A-vitamin alakulását. A cink, mint minden mikroelem, felszívódását alapvetően meghatározza annak a takarmányban lévő formája, továbbá az egyes elemek közötti interakció is. A cink felszívódását például a

Csoport	Takarmányadag cink tartalma mg/kg sz.a.	Vérplazma cink tartalma µmol/l	Pigmentált szőr cink tartalma mg / kg
Klinikailag egészséges	98 - 112	28 - 37	121 - 170
Mastitis	98 - 112	18 - 27	98 - 110

3. táblázat Krónikus gyulladás (mastitis) hatása a vérplazma és a pigmentált szőr cink tartalmára

nagy mennyiségű kalcium - amelyre viszont más oldalról a tejtermelés optimalizálása miatt feltétlenül szükség van - gátolja. Az elemek közötti interakció nagymértékben kivédhető olyan módon, hogy a mikroelemeket nem szervesen, hanem valamely szerves formában juttatjuk be az állat szervezetébe. Ezek a szerves komplexek ugyanis nem szabad fémionként, hanem fém-aminosav komplex, illetve fémkelát formában szívódnak fel más transzport csatornákat használva. A cink hasznosítható mennyiségét a szervezetben egyes kóros folyamatok is csökkenthetik. Ismert például a krónikus gyulladás során fellépő nutritív immunitásnak nevezett védekező mechanizmus, amelynek hatására keringésben lévő elemek egy

része - vas, réz, cink - kötött formában a májba kerül. Az ellenőrző laboratórium ilyen esetekben, például vér vagy szőrvizsgálat során, cinkhiányt diagnosztizál, holott a takarmány azt megfelelő mennyiségben és formában tartalmazza (3. táblázat). Krónikus gyulladás esetén tehát másodlagos A-vitamin hiány léphet fel még az aktuális szükségletnek megfelelő A-vitamin és karotin ellátás esetén is.

A fent leírtak alapján tehát szeretnénk a kollégák figyelmét felhívni arra, hogy az ellenőrző laboratóriumok által szolgáltatott adatok értékelése során tekintsék át az esetleges befolyásoló tényezőket is, mielőtt bármilyen beavatkozást eszközölnék a napi takarmányadag összeállításánál.

Köszönetnyilvánítás

Egyesületünk - a Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Program (NAKP) gyepgazdálkodási célprogram keretében - 148 tenyésztőszervezeti igazolást adott ki tagjai részére egy hét leforgása alatt. A határidő szoros volt, így az iroda minden dolgozója a kérelmezők segítségére szorult. Sikertelenül elvégeztünk a munkát, hogy - a nagyon rövid határidő miatt - szombaton, november 22-én, az utolsó postával a péntek esti kérelmeket is teljesíteni tudtuk. Sokan megköszönték a gyors ügyintézését, és a 148 tagtársunk közül csak egy volt, aki nagyon elégedetlen volt munkánkkal.

Kaló József úr köszönő levelét kérésére lapunkban is közzé tesszük, hozzátéve, hogy számunkra ez a természetes, és továbbra is mindent megteszünk, ami fizikailag és törvényesen lehetséges, hiszen ezért vagyunk.

Magyartarka Tenyésztők Egyesülete
Egyesületi Iroda
7150 Bonyhád, Zrínyi u. 3.

Tárgy: Köszönetnyilvánítás

Ezúton szeretném ismeretlenül is megköszönni annak a hölgynek a segítőkészségét, emberségét, pozitív hozzáállását, aki az Egyesület irodájában dolgozik Bonyhádon. Östermelőként, az utolsó pillanatban, november 19-én értesültem egy pályázatról, melynek határideje november 24. (!) volt. November 19-én (!) telefonon érdeklődtem, majd délután 3 órakor faxon eljuttattam Bonyhádra az igazolás iránti kérelmemet, amely a másnapi, 20-i (!) postával meg is érkezett!

Ön, Tisztelt Hölgyem, emberségből jelesre vizsgázott! Ha valaki azt mondja, létezik ma Magyarországon olyan tisztviselő, aki ilyen felelősségtudattal és segítőkészszándékkal végzi a munkáját, talán el sem hinném.

Pedig ez így történt!

Tisztelt Asszonyom!

További munkájában sok sikert, magánéletében sok boldogságot kívánok!

Polgár, 2003. november 20. este

Öszinte tisztelettel, köszönettel és üdvözléssel:

Kaló József
4090 Polgár

HEGYITARKA TENYÉSZTŐK EURÓPAI SZÖVETSÉGE XXV. KONGRESSZUSA

2003. szeptember 6-tól 12-ig Belgrádban, Szerbia fővárosában találkoztak egymással a hegyitarka fajtákat tenyésztő európai országok, illetve egyesületek képviselői. A kongresszus szakmai programja plenáris előadásokból és a Belgrád környéki régiók hegyitarka szarvasmarha állományainak szemléiből állt. Lehetőségünk nyílt a Velika Plana-i mesterséges termékenyítő állomás megtekintésére is. A kongresszust köszöntö dr. Stojan Jevtić mezőgazdasági és vízügyi miniszter megnyitó előadása a jelenlegi helyzet bemutatása mellett, a törekvő és a mezőgazdasági potenciálját kihasználni igyekvő Szerbia képét vázolta fel számunkra. Az elmúlt évtizedek alatt Szerbia szarvasmarha állománya jelentősen csökkent. A mai tehénállomány kisebb része, mintegy 25 ezer tehén termel üzemi szektorban, és 722 ezer tehén magán-szektorban. Ez az arány a hizómarhák esetében 18 ezer üzemi- és 91 ezer magánállományban hizlalt egyedről szólt egy 2002 évvégi - a szarvasmarhatartók mintegy 50 %-át érintő -, felmérések adatai alapján. A fajtakörben jelentős szerepe van a hegyitarka állománynak. A létszám 45 %-a hazai hegyitarka fajtába tartozó, 35%-a szimentáli típusúnak ítélt, 5% holstein-fríz és 15% őshonos, illetve egyéb keresztezett egyedből áll.

A hegyitarka fajták európai helyzetének és tenyésztési kilátásainak összefoglalóját Dr. Johannes Aumann-tól hallhatta a plenáris ülés közönsége. Dr. Aumann a közép-európai és kelet-európai régió, Németország és Ausztria legelterjedtebb szarvasmarha fajtáiként jellemezte a tarkamarhákat, amelyek szerepe a tej és a hús előállításban egyaránt jelentős. Véleménye szerint az Európa északi részén, - bár eltérő tenyésztési súlypontokkal - és az Európán kívüli területeken tartott szimentáli szarvasmarhák egyaránt sikeresen tartott és tenyésztett állományok.

A specializált tej, illetve húshasznú állományok mellett, - a hegyitarka marha alternatíva, amelyet kifejezetten gazdaságossági tényezők alapján állíthatunk, és

	paraméter	gazdasági súlyozás (W_g) egységre	S_A standard szórás	W_g súlyozott szórás	százalékos arány (%)	
tej 1 : 4	Tejszír kg	0,73	21,9	15,99	9,8	39,3
	Tejfehérje kg	2,92	16,4	47,89	29,5	
hús 60 : 20 : 20	testsúlygyarapodás	1,34	12	16,04	9,9	16,4
	hústartalom aránya	0,45	12	5,35	3,3	
	EUROP minősítés	0,45	12	5,35	3,3	
fitnesz	hasznos élettartam	1,85	12	22,24	13,7	40,5
	perzisztencia	0,24	12	2,91	1,8	
	termékenység	1,22	12	14,53	8,9	
	ellés lefolyása	0,30	12	3,49	2,1	
	halvaszületés aránya	0,66	12	2,99	4,9	
	szomatikus sejtszám	1,21	12	14,53	8,9	
	gépi fejhetőség	0,52	12	6,25	3,8	3,8

Az ökonomiai összesített tenyészérték számítása Németországban és Ausztriában

az elmúlt évtizedekben sikeresen alapoztunk meg. Az elmúlt 20 évben tenyésztői célkitűzéseinket sikeresen állítottuk át, ezeket eredményesen ültettük át tenyésztési programokba. Sikert eredményeket elérni a tej és a hústermelés területén, valamint az olyan funkcionális tulajdonságok körében is, mint a hasznos élettartam, a szomatikus sejtszám, vagy a küllemi paraméterek. Ezek olyan tények, amelyeket az adott tulajdonságok genetikai trendjei egyértelműen bizonyítanak.

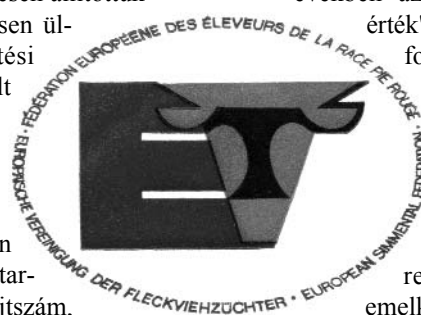
A korábbi években egyes eredmények, a vörös holstein-fríz genetikai hatásának bevonásával születtek. Jelenleg már csak egyes bikák esetében találunk mintegy 3,5%-os génhányadot, míg az átlagos vérhányad 1,4%-ra állt vissza. A tendencia megfordulni látszik: például a német vörös-holsteint tenyésztő üzemekből bajor-tarka keresztezési partnereket is használnak. A jövő a hegyitarkákat termelésük ökonomia sajátosságai alapján fogja elbírálni. Az optimális teljesítmény nem feltétlen csúcsteljesítményt jelent, hanem egy olyan tej- és hústermelési teljesítményt, ahol ezek elfogadható takarmányozási-, tartási- és munkaerőköltséggel kitermelhetők.

A jövő egyik fontos eleme teheneink egészsége, hiszen csak ebben az esetben

várhatunk tőlük optimális teljesítményt. Ebből a célból vezettük be az elmúlt években az "összesített tenyészérték", a "Gesamtzuchtwert" fogalmát. A tej- és hústermelésre ható aktuális EU-szintű keretfeltételeket figyelembe véve a funkcionális komponensek - vagy a fitneszérték-relatív súlya tovább emelkedhet.

Egy további meghatározó pont az, ami a tej- és a marhahús termelésének ökológiai oldalát adja. A vásárlók egyre több figyelmet szentelnek olyan kérdéseknek, mint például a metántermelés. Ebből a szempontból a tejet és húst is termelő kettőshasznú szarvasmarha kedvezőbben ítélt meg, mint a csak tejet vagy csak húst produkáló specializált fajták.

Mindezen kérdéseket figyelembe véve a legfontosabb kérdések egyike, hogy sikerül-e eredményes tenyészcélokat kidolgozni. Ez esetben bizonyosan nem elegendő nemzeti vagy regionális szinten gondolkodni, a globalizáció feltételei között a hegyitarka tenyésztőknek is nemzetközi kooperációban kell dolgozniuk. Egyértelmű előny ez, ha például a tenyészértékbecslés folyamatára gondolunk. Az Interbull program a 90-es évek óta fut, és 2002 novembere óta az osztrák és a bajor tenyészérték közös futtatás

alaján kerül meghatározásra. Ez még jobb összevethetőségi alapot biztosít, és ha további résztvevőket sikerül bekapcsolni ebbe a rendszerbe, ez bizonyára még több tenyésztői sikert eredményez. Dr. Roland Aumüller előadásában olyan biotechnológiai eljárások alkalmazásáról beszélt, amelyek segítségével a szelekció intenzitását és pontosságát növelhetjük. Ezzel a tenyésztés technikai oldala, a szaporítás hatékonysága is növelhető.

Ezek az eljárások a következők:

A) hímvasejtek kezelése

- ♦ hímvasejtek szétválasztása ivar szerint
- ♦ termékenyítőanyag minőségi vizsgálata
- ♦ méhbe történő termékenyítőanyag bejuttatása

B) petesejtek kezelése

C) embriókezelés, embriótranszfer

- ♦ in-vitro termékenyítés
- ♦ örökítő anyag átvitel (klónozás)
- ♦ mélyfagyasztás

D) tenyészállatok szelekciója

- ♦ génállomány térképezése
- ♦ elektronikus ivarzás-felismerés

A gyakorlati alkalmazásra érett biotechnikai módszerek új lehetőségeket nyitnak a szarvasmarha-tenyésztésben. A felsorolt eljárások a következő években továbbfejlesztésre kerülnek, és nagy hatásuk lesz a tenyésztésre.

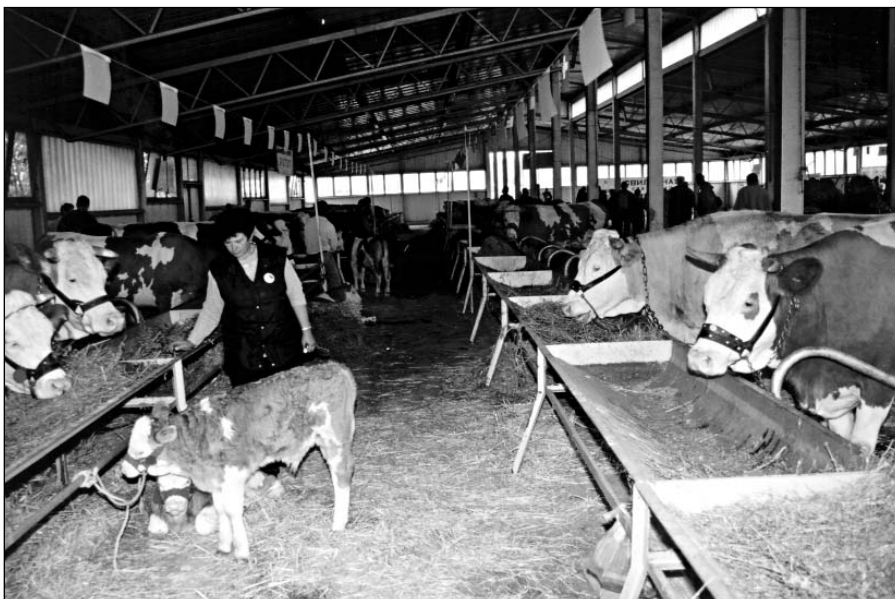
Mi inspirálja a tenyésztőt az ökonómiai össztenyésztérték alkalmazá-

sára? - kérdezték a szerzők a következő előadás címében. A Dr. Josef Miesenberger és Dr. Christian Füst által összeállított anyag első részében egy rövid áttekintést kaptunk arról, miért tartja a tenyésztői közvélemény a tej- és a hús tenyészérték mellett más paraméterek bevonását is a tenyészértékbecslés folyamatába. Az EU 15 országában végzett felmérés azt mutatja, hogy a tehenek létszáma 1994 és 2002 között minden országban csökkent, míg a feldolgozásra értékesített tej mennyisége nőtt. A tenyésztői körökben folytatott viták a tenyészcélokról, nem hagynak kétséget afelől, hogy a tenyésztőknek ökonómiai szempontokat is értékelniük kell.

A kettőshasznú hegyitarka fajták (példámban az osztrák tarka állomány adatai alapján) tenyésztése a csak tenyészérték alapján szelektált állományokban várhatóan 11%-al kisebb hatékonyságú. Jól érzékelhető az a különbség, ami a csak tej tenyészértékre alapozott szelekció és az összesített (tej+hús+fitnesz) tenyészérték hatása között kimutatható.

A szerzők számításai és a közös osztrák - bajor tapasztalatok eredményes tevékenységet szavatolnak. Egyértelműen bizonyítják azt, hogy az összesített tenyészérték alapján végzett tenyésztői munka a gazdaságilag fontos tulajdonságok terén jelentős előrelépést hoz, még hozzá úgy, hogy ezzel várhatóan nem gyakorol semmiféle negatív hatást a fitnesz és hústermelési paraméterek esetében sem.

Dr. Szmodits Tibor

EMLÉKEZÉSEK

"Egy nemzetnél sem vagyunk alábbvalóak"

/Zrínyi Miklós/

Az Európai Tarkamarka Tenyésztők Szövetségének /ETMTSZ/ rendezvényein a tengerentúli országok /USA, Kanada, Ausztrália, Afrika/ szakemberei mind gyakrabban résztvettek vendégként is, megfigyelőként is. Itt ugyanis a hegyitarka - a múlt század elejétől mindinkább - a fajtatiszta tenyésztésben, de főként keresztezési partnerként hódított teret magának. Az elért eredmények ismeretében ennek felhasználása az amerikai-, az afrikai- és az óceániai kontinenseken szinte robbanásszerű volt, amit az európai tenyésztő országok /NSZK, Svájc, Ausztria/ évről évre növekvő tenyészállat exportja is jelzett.

A tengerentúli országok tenyésztőinek nagy többsége húshasznosítás növelése céljából vásárolt szelektált tenyészállatokat, bár kétségtelen - kitűnő honosulásuk miatt - létrejöttek kettős hasznosítású tenyészetek is. A kereslet növekedése fokozta a szakmai érdeklődést, egyben a kereskedelmi tevékenységet is. Főleg az utóbbi szempontból vetődött fel egy interkontinentális tenyésztőszervezet létrehozásának gondolata is.

Az európai, jól működő szakmai szervezeten belül azonban az ezzel kapcsolatos vélemények megoszlottak; támogatói az exportáló, ellenzői a kereskedelmi tevékenységben nem, vagy csak alig érdekelt országok voltak.

A megalakulás tervezett időpontja előtt Senckenberg /NSZK/ elnök, ill. Dr. O.Föger /Ausztria/ megkeresett, hogy tőlünk támogatásunkat, egyben az ellenzők élén álló Dr. J.Belic /Jugoszlávia/ megnyerését kérje. A szerzőnek jutott az a megtiszteltetés, hogy a Világszervezetbe belépésünkhöz a miniszteri engedélyt /Váncsa J. miniszterhelyettestől/ megszerezze, majd ezt követően Belic professzorral egyeztető tárgyalásokat folytatson. Mindkét feladat megoldódott. Ezt követően az ETMTSZ 11. Zágrábi

közyűlése 1974. szeptember 24-én egyhangúan elfogadta J.Moore /USA/ javaslatát és ezzel megalakult a Világszervezet. Ugyanitt E. Senckenberg-et /NSZK/ egyben Világszervezet elnökévé is megválasztotta, míg a két elnökhelyettes J.Moore /USA/ és J.Vicent /Ausztrália/ lett. A szervezet főtitkárává Dr. E. Jenni-t választották, aki nyugdíjba vonulásáig kitűnően ellátta feladatát. A vezetőségben az európai tagországok közül hat fő - köztük hazánk képviselőiben a szerző is - helyet kapott, míg a tengerentúli országokat öt szakember képviselte.

Az alapító tagországok:

Európából: Anglia, Ausztria, Bulgária, Csehszlovákia, Franciaország, Írország, Jugoszlávia, Magyarország, NSZK, Olaszország és Svájc
Tengerentúlról: Argentína, Ausztrália, Brazília, Dél-Afrika, Irak, Kanada, Új-Zéland, Uruguay és USA.

Az első, 1975 januárjában Bernben tartott vezetőségi ülésen véglegesített alapszabály 2. §. szerint a Világszervezet célja a fajtának a tenyésztőmunka követelményeire igazodó javítása ill. terjesztése

- a tenyésztőszervekkel együttműködés
- közös "tenyésztői szabályozás" /eredeti fordítás szerint/
- információcsere
- származási igazolások egységes elismertetése
- versenyszabályok kidolgozása

A szervezet emblémája a képen látható.

Az említett ülésen Kanada vállalta az első Világkongresszus szervezését - Calgaryba -, majd következőnek a Dél-Afrikai Köztársaság jelentkezett.

A szavazás során az utóbbival kapcsolat-

ban ellenvéleményt jelentettem be, jelezve, hogy az akkori nemzetközi helyzet és politika miatt a szocialista országok azon nem vehetnek részt. Az elrendelt szünetben Mr.Angus, aki az államot képviselte nagyon őszintén bizonygatta nekem, hogy ő nem "fajgyűlölő", sőt egy személyes safari meghívást is kilátásba helyezett, ennek ellenére álláspontomat kénytelen voltam fenntartani. Egy ellenszavazattal és egy tartózkodással /Csehszlovákia/ végül is a javaslatot a vezetőség elfogadta. /Mindez a kötelező "űti jelentésből" kiderült; személyes felelősségre vonásomra ugyan nem került sor, de minden erőt latba kellett vetni, hogy hazánknak a Világszervezetből "kiléptetését" megakadályozzuk./

Az említett epizódtól eltekintve a Világszervezettel a jó kapcsolatom fennmaradt, amit a nyugdíjba vonulásomat követően az 1980-ban Velencébe, az 1982-ben Münchenbe, az 1984-ben Bécsbe szóló kongresszusi meghívásom és részvételem is bizonyít.

Nyugdíjba vonulásomat követően szorgalmaztam magam is, hogy a jövőben a tényleges tenyésztő munkát végző szakemberek, szervezetek, intézmények legjobbjai képviseljék hazánkat mindkét szervezetben, csakúgy, mint a "hagyományos" nyugati országokban.

Örömmel tapasztalom, hogy ez a kívánságom maradéktalanul teljesült, utódaink jobban és hatékonyabban szolgálják a tenyésztés közös, nagy ügyét. Igazolódott tanítómesterem, Konkoly Thege Sándor szavai: "...minél fejlettebb valamely ország, vagy vidék állattenyésztése, annál inkább előtérbe nyomul a társadalmi munka és háttérbe lép az állami gondoskodás."

MIT TÖRTÉNT 2003. JÚNIUS 19. ÓTA?

2003. június 19.

A Magyar Állattenyésztők Szövetségének küldöttgyűlésén dr. Németh Imre Földművelésügyi és Vidékfejlesztési miniszter bevezető előadásában hallhattuk először, hogy Magyarország az egyszerűsített kifizetési rendszert fogja választani az Európai Unióhoz való csatlakozás után, vagyis nem az EU-ban megszokott rendszert veszi át Magyarország, hanem egy teljesen új támogatási kifizetési rendszert, melynek alapja a földterület. Az állattenyésztésben dolgozó szakemberek számolni kezdtek és bebizonyosodott, hogy a magyar állattenyésztés rosszabbul jár az egyszerűsített rendszerrel. Érv anyagot kapott a minisztérium az indokok alátámasztására.

2003. augusztus 15.

Bonyhádon a Tarka Fesztivál első napján, a szakmai konferencián jelentette be dr. Szanyi Tibor FVM államtitkár, Magyarország a területalapú kifizetésről döntött az Európai Unió 25%-os részét illetően. A nemzeti 30%-os rész kifizetése az EU tagállamok jelenlegi rendszerében működik majd.

2003. szeptember 26.

A Pannon Állattenyésztési Napok története mindenki számára ismert: fekete szalag, levél a miniszterhez, kérdések. A kiállítás alatt a miniszter úr megnyugtató válaszokat és ígéreteket adott.

2003. október 16.

A keszthelyi VIII. Húsmarhatenyésztési Tanácskozás alkalmával a figyelem ismét az EU-s tárgyalások fele irányult. Az előadók az uniós tárgyalásokról szólva egészen másként mondták el a pályázható támogatási rendszert, mint ahogy azt két héttel előtte a miniszter úr megígérte. Természetesen ismét nem maradtunk tétlen, a tanácskozás összefoglaló javaslatot küldött a minisztériumba, melyben felhívta a figyelmet a tett ígéretekre.

2003. október 18.

A tárgyalások nem jó irányban haladnak, tudtuk meg, minek hatására a Magyar Állattenyésztők Szövetsége (MÁSZ), a Magyar Szarvasmarha-tenyésztők Szövetsége (MSZSZ), a tenyésztőszervezetek levelet intéztek a miniszterhez, veszélyben a magyar állattenyésztés! A teljes 55% területalapú kifizetésével a magyar állattenyésztők rosszabbul járnak, mint az uniós tenyésztők.

A MÁSZ elnöke Szávay Gábor úr és társelnöke dr. Horn Péter akadémikus úr, tárgyalásokat folytatnak a minisztériumban.

2003. október 22.

A MÁSZ elnöke Szávay Gábor úr, társelnöke dr. Horn Péter akadémikus úr és dr. Demeter János ügyvezető igazgató úr, tárgyalásokat folytatnak a miniszterrel.

2003. október 28.

A MSZSZ társelnöke dr. Márton István úr megbeszélést folytat a miniszterrel, átadja az egyesületek által összegyűjtött adatokat a húsmarhatenyésztők legelőterületeiről.

2003. november 7.

Hogyan tovább a magyar szarvasmarha tenyésztésben? - címmel Baranyai Sándor a MSZSZ új elnöke, dr. Márton István a MSZSZ társelnöke és Mészáros Mihály ügyvezető igazgató úr megbeszélésre hívta dr. Suchman Tamás és Pásztóhy András országgyűlési képviselőket és Sándor István FVM osztályvezető urat.

2003. november 17.

A MSZSZ társelnöke, dr. Márton István úr, tárgyalásokat folytat az FVM illetékeseivel és átadja a kombinált kifizetési mód és a területalapú támogatások különbözőségéről végzett egyesületi számításokat.

2003. december 1.

MÁSZ MSZSZ együttes levél a miniszternek.

2003. december 2.

Biológiai Alapok a Mezőgazdaságban címmel konferenciát rendez az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet minden év decemberének első keddjén. Az előadók nem tudnak végleges választ adni a nemzeti 30% kifizetési rendszeréről.

Úgy gondoltuk tagjainknak tudniuk kell, milyen erőfeszítéseket folytatnak a magyar állattenyésztés érdekében az Európai Unió támogatások kifizetési rendszeréről a MÁSZ, a MSZSZ és az Egyesületek. Úgy érezzük a "gulya szellem" ma összefogja nem csak a szarvasmarha-tenyésztőket hanem a teljes magyar állattenyésztést.

A 2003. december 10-i lapzártá napjáig nem tudunk választ adni a kérdésre.

MSZSZ rendkívüli küldöttgyűlés (2003. október 21.)**Rövidhírek**

A rendkívüli küldöttgyűlésen a 28 küldöttből 21 küldött jelent meg, tehát a küldöttgyűlés határozatképes volt. Szávay Gábor leköszönő elnök úr megnyitója után a jelölőbizottság elnöke dr. Tatár Gyula ismertette a bizottság javaslatát - amelyet a küldöttekkel történt beszélgetések alapján tett meg -, az elnök személyére. A javasolt személy: Baranyai Sándor úr, akit titkos szavazáson a küldöttek elsőpró többséggel választottak meg.

Egyesületünk nevében is gratulálunk Baranyai Sándor elnök úrnak. Munkájához sok sikert kívánunk!

A küldöttek módosították a Szövetség Alapszabályának 10.§. és 20.§. - át.

10.§. A Szövetség megszűnése esetén a tagokat a Szövetség tehermentes vagyonából a befizetett tagdíj alapján számított rész illeti meg.

20.§. 3. p. A Szövetség képviseletét az elnök - akadályoztatása esetén a társelnök -, látja el önálló joggal. Az elnök ügyvivőt bízhat meg. Végezetül a Szövetség megköszönte Szávay Gábor leköszönő elnök úr munkáját.

FORGALMAZHATÓ KETTŐSHASZNOSÍTÁSÚ TENYÉSZBIKÁK

KLSZ	BIKA NEVE	APA x ANYAI NAGYAPA	% R	Lány	Tej kg	Zsír kg	Feh. kg	Zsír %	Feh. %	% R küll.	Ráma	Izm.	Test-alak.	Tőgy	KTI	ÁR (+ÁFA)
13348	IBIS	BOIS LE VI x NAMUR	90	97	1211	43	39	-0.12	-0.06	67	92	50	87	88	141	2200
13349	ICEBERG	VERGLAS x RICARD	88	87	775	27	21	-0.09	-0.12	69	126	64	79	102	119	1600
13398	MEDÁRD	RENNER x BONIFÁC	89	83	555	20	17	-0.05	-0.05	72	94	83	106	112	112	2000
13399	MAKÁD	UNIVARI x CSINOMPALKÓ	90	87	1077	32	32	-0.23	-0.11	83	117	84	83	120	132	2500
13478	NESZTOR	AUROCHET x JÓNÁS	86	60	756	20	18	-0.22	-0.17	59	128	71	106	93	115	1600
14179	PÁLINKÁS	ZITAT x HORROR	87	66	952	31	25	-0.15	-0.16	72	111	89	104	116	125	3000
14379	PARITTYA	HALLING x SEMPER	83	49	726	21	15	-0.18	-0.22	67	105	102	101	94	113	2000
14380	PÁC	HUT x RUBEN-RED	84	48	801	18	23	-0.30	-0.10	69	87	85	101	107	118	1600
14428	RAJNA	APRIL x ROMULUS	79	38	481	18	21	-0.03	0.09	57	102	81	101	108	113	2500
14500	REFRÉN	ZITAT x HODSCHA	82	46	784	28	34	-0.08	0.14	62	110	94	116	104	129	4000
14503	REZSŐ	HORWEIN x HORROR	81	46	707	17	22	-0.24	-0.06	60	110	100	96	117	116	3000
14733	RETNETES	RENGER x HASZNOS	80	43	681	17	22	-0.22	-0.04	63	132	89	104	106	116	2500
14894	SÁS	MALF x RENNER	75	35	759	30	24	-0.02	-0.05	58	119	101	93	117	122	2500
14989	SEPI	STRAHLIST x PROPELLER	68	20	352	22	17	0.17	0.11	50	112	106	109	112	110	1600
„C” Kategória																
14427	REX	HALLING x HÁRI	82	43	313	15	16	0.05	0.11	67	127	110	107	126	107	1600

FORGALMAZHATÓ HÚSHASZNOSÍTÁSÚ TENYÉSZBIKÁK

KPLSZ	BIKA NEVE	APA X ANYAI NAGYAPA	FAJTA SZERINTI STV MINŐSÍTÉS	tömeg-gyarapodás		korrigált testtömeg kg	minősítéskori küllemi eredmények					ELLÉSI ADATOK INFÓK	ÁR Ft/adag (+ÁFA)
				STV g/nap	életnap g/nap		használati érték pont	hosszúság pont	izmoltság pont	ráma	láb szerkezet		
			Index (%)			365 napos						K.E. %	
13832	Nyilas Ákos	ÁKOS x BERMUDA	102,0	1730	1650	634	67*	70*	77*			92.9	2000
13951	Német Hold <i>p</i>	HOLD x FARO	101,0	1653	1565	572	65*	63*	65*			98.2	1600
14283	Passzív Girgl <i>p</i>	GIRGL x POLLED SBL	101,0	1932	1742	636	78*	85*	82*				1600
14588	Rába Hillman <i>p</i>	HILLMANN x BRIKETT	103,0	1472	1550	563	73*	73*	75*			96.1	2000
14816	Sámán Hold <i>p</i>	HOLD x HADRIAN	101,0	1855	1403	536	78*	78*	77*			97.9	2000
15504	Tudós Husberg <i>p</i>	HUSBERG x CÍMERES	102,0	1649	1406	513			7**	7**	8**		1600
15505	Tajti O'clock <i>p</i>	O'CLOCK x HOLZER	100,0	1863	1528	558			7**	7**	8**		1600
15510	Tarka Profil	PROFIL x IZZÓ	106,0	1691	1517	553			8**	8**	4**		1600
15791	Tavas Hiller <i>p</i>	HILLER x GIRGL	102,0	1547	1456	530			6**	6**	6**		1800
15792	Totem Perc <i>p</i>	PEREC x HOLZER	111,0	1657	1657	560			8**	8**	7**		2000
16242	Vásott	LEJTŐS x AKARNOK	104,0	1720	1573	667			9**	8,5**	8**		1800
16114	Vágy Husaldo	HUSALDO x	101,0	1639	1367	596			8**	8,5**	9**		1600

Megjegyzés: *p* - szarvatlan

* - régi bírálat szerint

** - új bírálat szerint

*Békés Karácsonyi Ünnepeket és Boldog Új Évet Kíván
minden kedves Vásárlójának az OMT Rt.*